

Магістр 2 року навчання
факультету економічної інформатики ХНЕУ ім. С. Кузнеця

ЕКОНОМІКО-СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ АГРЕГОВАНИХ МАКРОЕКОНОМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ

Анотація. Проаналізовано агреговані макроекономічні показники, які відображають економічний стан та тенденцію розвитку економіки держави.

Аннотация. Проанализированы агрегированные макроэкономические показатели, которые отражают экономическое состояние и тенденцию развития экономики страны.

Annotation. The aggregated macroeconomic indexes, which represent economic position, and the tendency of state economic development are analysed.

Ключові слова: макроекономічні показники, валовий національний продукт, валовий регіональний продукт, валова додана вартість.

Загальні положення теорії макроекономічних показників викладені у роботах таких зарубіжних та вітчизняних вчених, як: Р. Кемпбелл, Л. Стенлі, А. Гальчинський, Б. Дратавер, О. Кривцов, В. Мельникова, С. Панчишин, А. Савченко, Л. Харкянен, Є. Ларіонова, Л. Нестеров, О. Лугінін, В. Сопко, В. Завгородній, Ю. Іванова, Р. Моторин, Е. Чекотовський, С. Герасименко, Ю. Пігарев, А. Штангрет, О. Копиліук.

Разом із тим у багатьох роботах істотно не розкриваються сторони даної проблеми макроекономічних показників.

Метою статті є аналіз агрегованих макроекономічних показників, які відображають економічний стан та тенденцію розвитку економіки держави.

Валовий регіональний продукт (ВРП) є узагальнюючим показником при комплексній оцінці економічного розвитку регіону, що дозволяє визначити його роль і місце в економіці країни, оцінити ефективність проведеної регіональної політики [1].

Структурні зрушення, які відбулися в результаті реформування та перебудови економіки протягом останніх років, знайшли відображення у динаміці зміни випуску, які наведені на рис. 1.

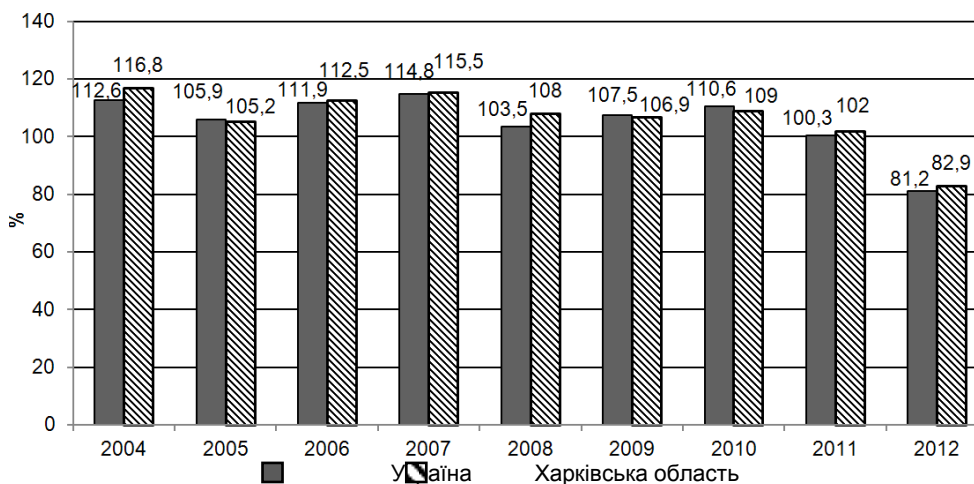

Рис. 1. Індеси фізичного обсягу випуску з 2004 по 2012 роки
(у порівнянних цінах; відсотків до попереднього року)

Випуск та валова додана вартість за видами економічної діяльності у 2012 році характеризуються такими, що серед видів економічної діяльності у випуску пріоритет належить промисловості, а саме добувній, переробній промисловості, виробництву та розподіленню електроенергії, газу та води. Частка промисловості складає 37,0 % від загального випуску області. У 2012 році підприємствами Харківщини було вироблено промислової продукції на 20,3 % менше, ніж у 2011 [2].

У добувній промисловості обсяги виробництва скоротилися на піввідсотка, в переробній – на 23,3 %, у виробництві та розподіленні газу, тепла та води – на 14,8 %. Загалом із 13 основних видів діяльності тільки у

добуванні паливно-енергетичних корисних копалин спостерігалось зростання обсягів промислового виробництва порівняно з попереднім роком – 3,2 %.

Найбільше скорочення індексів промислової продукції зафіксовано у добуванні корисних копалин, окрім паливно-енергетичних (на 58,9 %). На 37 – 45 % знизився випуск продукції у виробництві деревини та виробів із деревини, окрім меблів, у металургійному виробництві і виробництві готових металевих виробів, виробництві іншої неметалевої мінеральної продукції, на 30 – 34 % – в інших галузях промисловості, машинобудуванні, легкій промисловості, на 9 – 10 % – у виробництві харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів, целюлозно-паперовому виробництві, видавничій діяльності, виробництві коксу та продуктів нафтоперероблення, на 5 % – у хімічній і нафтохімічній промисловості.

Зниження (–) обсягів продукції за основними видами промислової діяльності подані на рис. 2.

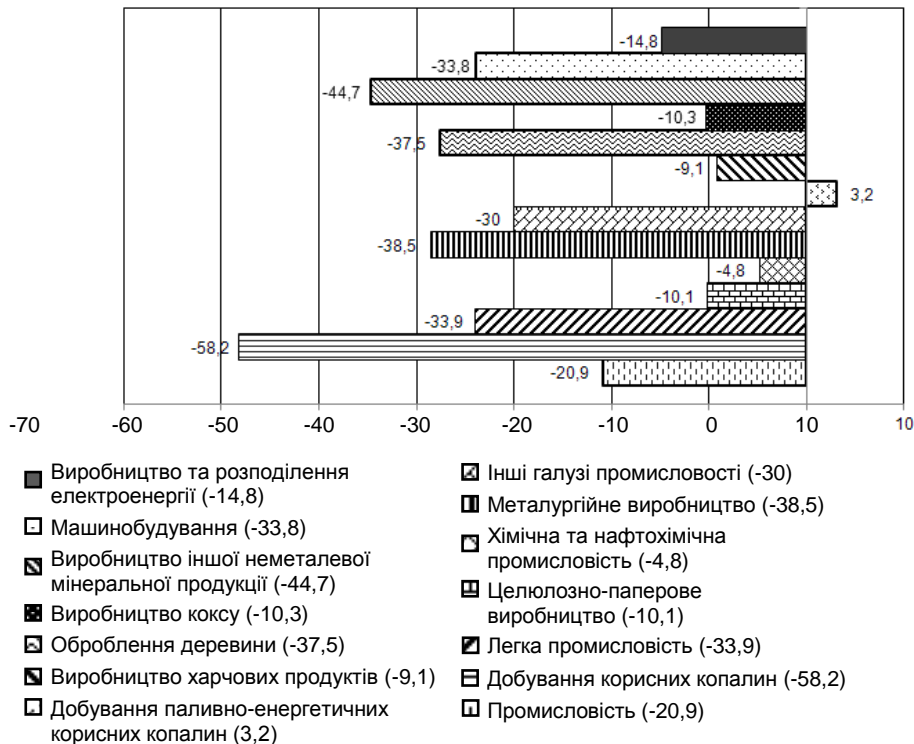

Рис. 2. Темпи приросту, зниження (–) обсягів продукції за основними видами промислової діяльності за 2012 рік

З рис. 2 видно, що відбувається спад промисловості на 20,9 %, легка промисловість зменшилась на 18,1 %, тільки при добуванні паливно-енергетичних корисних копалин спостерігається підвищення на 2,3 %.

У 2012 році відбувалось скорочення обсягів випуску за всіма видами економічної діяльності, окрім рибальства, рибицтва, охорони здоров'я та надання соціальної допомоги, індекси фізичного обсягу випуску яких склали відповідно 111,1 та 101,9 %. Найбільш швидкими темпами випуск скоротився у будівництві (на 36,5 %), діяльності готелів та ресторанів (на 25,2 %), переробній промисловості (на 22,9 %), торгівлі; ремонті автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку (на 21,2 %) [3].

Валова додана вартість у розрахунку на одну особу (у фактичних цінах, грн) зображена на рис. 3.

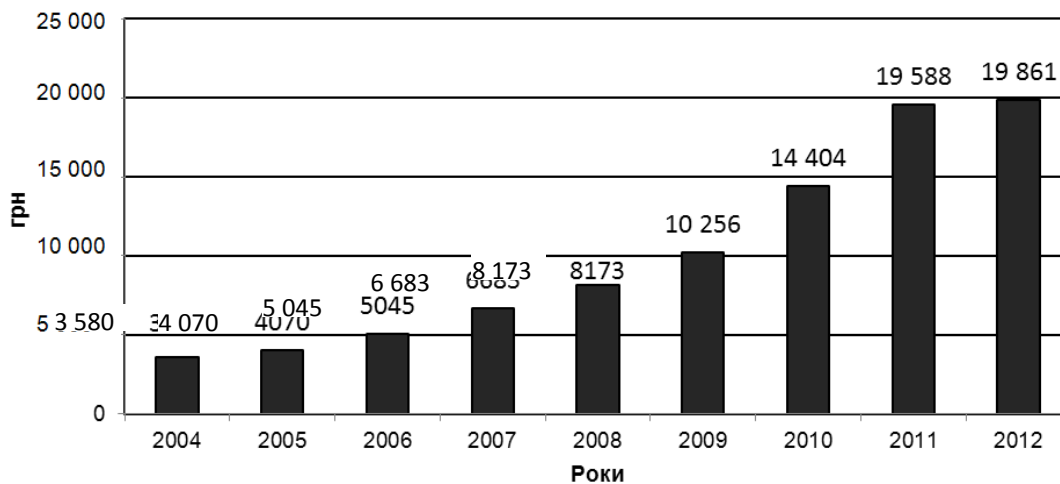

Рис. 3. Валова додана вартість у розрахунку на одну особу за 2004 – 2012 роки

З рис. 3 видно, що відбувалося зростання за валовою доданою вартістю на одну особу порівняно з 2011 роком на 279 грн, порівняно з 2010 роком на 5 457 грн, із 2004 роком на 16 281 грн. Таким чином, у 2012 році в області, як і в цілому по Україні, після достатньо динамічного розвитку спостерігалось падіння за основними макроекономічними показниками.

Кризові явища у країні негативно вплинули як на стан підприємств та організацій, так і економіки в цілому. Розуміння кризових явищ як інструментів виявлення прихованих проблем та шляхів попередження подальших спадів дасть можливість забезпечити стійке зростання економіки в майбутньому [4].

В ідеальній економіці реальний ВВП зростає би швидкими, сталими темпами, рівень цін залишався б незмінним або ж зростає досить повільно. У результаті незначними були б інфляція та безробіття.

Проте досвід свідчить про те, що економічні умови ніколи не залишаються сталими – піднесення прокладає шлях до спаду.

У роки спаду ВВП зайнятість та реальні доходи населення падають, прибутки зменшуються, люди втрачають роботу, невдовзі знову починається поживалення. Цей етап характеризується підвищенням життєвого рівня. Але за піднесенням настає новий спад економіки [5].

Зростання і падіння обсягів виробництва, цін, процентних ставок і зайнятості складають діловий цикл, що є характерною рисою ринкової економіки.

Наук. керівн. Погасій С. С.

Література: 1. Мельник А. Ф. Макроекономіка та макроекономічна політика : навч. посібн. / А. Ф. Мельник, Т. Л. Желтук, О. В. Длугопольський. – К. : Знання, 2008. – 699 с. 2. Сопко В. В. Організація бухгалтерського обліку, контролю та аналізу / В. В. Сопко, В. П. Завгородній. – К. : КНЕУ, 2000. – 214 с. 3. Статистичний щорічник України за 2009 рік. – К. : Лелека, 2010. – С. 116. 4. Экономическая статистика / под ред. Ю. Н. Иванова. – 2-е изд. – М. : Каравела, 2002. – 168 с. 5. Моторин Р. Статистика : навч.-метод. посібн. для самостійного вивчення дисциплін / Р. Моторин, Е. Чекотовський. – К. : КНЕУ, 2005. – 265 с. 6. Савченко А. Г. Макроекономіка : навч.-метод. посібн. для самостійного вивчення дисципліни / А. Г. Савченко, Д. М. Євдокимова ; Державний вищий навч. заклад "Київський національний економічний ун-т ім. Вадима Гетьмана". – К. : КНЕУ, 2008. – 256 с.